

Spis rzeczy

Przedmowa

Polska w geografii kulturowej średniowiecznej Europy (Bronisław Geremek)

1. Słowiańska kontynuacja
2. W kręgu kultury łacińskiej
3. Migracje i kontakty kulturowe
4. Pod znakiem synkretyzmu

Część pierwsza: KULTURA BYTOWA

Troska o pożywienie (Stanisław Trawkowski)

1. Znaczenie pożywienia
2. Zdobywanie żywności
3. Przyrządzanie pożywienia
4. Sposób jedzenia

Ubiór i pielęgnacja ciała (Stanisław Trawkowski)

1. Funkcje odzieży i stroju
2. Higiena osobista
3. Elementy przyodziewku
4. Tkaniny
5. Ozdoby stroju
6. Skóry i futra
7. Zróżnicowanie ubioru

Życie osiadłe (Stanisław Trawkowski)

1. Budownictwo
2. Dom mieszkalny
3. Dwór i zagroda
4. Osiedla
5. Komunikacja i transport

Społeczne gwarancje bytu (Tadeusz Lalik)

- A. Więzi krwi i sąsiedztwa
1. Rozwój więzi społecznych
2. Model rodziny
3. Małżeństwo
4. Gospodarka rodzinna

5. Ród	
B. Sąsiedztwo – społeczność lokalna	
1. Pojęcie i formy więzi sąsiedzkich	
2. Opole	
3. Osada	
4. Rozrost związków sąsiedzkich	
5. Ewolucja związków sąsiedzkich	
6. Opole-osada a wieś	
7. Funkcje związków sąsiedzkich	
8. Nowe formy związków sąsiedzkich: parafia i gmina	
9. Trwałość i waga więzi sąsiedzkich	
C. Państwo i Kościół	
1. Władza książęca	
2. Elita władzy	
3. Ciężary państwowe	
4. Integracyjna funkcja państwa i Kościoła	

Część druga: KULTURA PSYCHICZNA

Pogląd na świat (Jerzy Dowiat)	
1. Podstawy rozumienia świata	
2. Model świata.	
3. Synkretyzm	
4. Magia w produkcji	
5. Magia miłosna i małżeńska	
6. Zabiegi o szczęśliwy los	
7. Czary	
8. Wróżby	
9. Ewolucja magii	

Środki przekazywania myśli (Jerzy Dowiat)	
A. Język	
1. Od języka słowiańskiego do języka polskiego	
2. Zróżnicowanie dialektalne polszczyzny	
3. Funkcje języka rodzimego	
4. Sprawność posługiwania się językiem	
5. Twórcze władanie słowem. Onomastyka	
6. Kontakty z obcymi językami	
7. Język kulturalny	
8. Wpływy obce na rozwój języka polskiego	
B. Pozajęzykowe środki porozumiewania	
1. Gest i symbol	
2. Porozumiewanie się na odległość.	
3. Namiastki pisma służące utrwaleniu informacji	
C. Recepja pisma	
1. Alfabet i języki	
2. Technika pisma	
3. Kształty pisma	
4. Funkcje pisma	

Krąg uczony i jego instytucje (Jerzy Dowiat)	
1. <i>Litterati i idiotae</i>	

2. *Capella* i *scriptorium* książęce
3. Skryptoria kościelne
4. Książka
5. Biblioteki
6. Dokument i kancelaria
7. Czytelnictwo
8. Szkoła dworska
9. Szkoły kościelne

Normy postępowania i wzory osobowe (Jerzy Dowiat)

- A. Motywacje postaw etycznych
- B. Obowiązki względem ludzi
 1. «Swoi» i «obcy»
 2. Wśród swoich
 3. Troska o zmarłych
 4. Wobec obcych: gościnność i wróżda
 5. Etyka seksualna
 6. Etykieta
- C. Obowiązki względem Boga
 1. Kult Boga u pogan i chrześcijan
 2. Kościół – dom Boży
 3. Kapłani i mnisi
 4. Obowiązkowe praktyki religijne

Poczucie piękna (Tadeusz Lalik)

1. Pojęcie i kryteria piękna
2. Wzorce urody
3. Ozdoby i motywy zdobnicze
4. Funkcje światła i barw
5. Drogi rozwoju budownictwa monumentalnego
6. Estetyka obrzędów
7. Muzyka kościelna i rodzima
8. Instrumenty muzyczne
9. Dzwony
10. Pieśń
11. Artyści i mecenas

Człowiek i czas: jedność kultury średniowiecznej (Bronisław Geremek)

1. Uwagi wstępne
2. Nomenklatura miesięcy i rachuba czasu
3. Kalendarz i obserwacja przyrody
4. Kalendarz i rytm pracy
5. Nazewnictwo i *sacrum*
6. Mierzenie czasu
7. Konwencjonalizacja podziałów czasowych
8. Tydzień i dzień
9. Podział doby
10. Instrumenty mierzenia czasu
11. Rytm i społeczne użytkowanie czasu
12. Czas wolny
13. Święta i obrzędy doroczne
14. Poczucie czasu i stosunek do czasu

Spis rzeczy

15. Pamięć o przeszłości
16. Jakość czasu

Zakończenie – Linie rozwojowe kultury w Polsce wcześniejszego średniowiecza (Jerzy Dowiat)

Przypisy

Indeks osób

Indeks nazw geograficznych

Spis ilustracji

